નિપુણ ગુજરાત અભિયાન (૨૦૨૬-૨૯)

પાયાની સાક્ષરતા અને સંખ્યાજ્ઞાન (FLN) માટેની શૈક્ષણિક બ્લુપ્રિન્ટ

Prepared by -
IMRANBHAI VIJAPURA

NotebookLM

અભિયાનની પ્રસ્તાવના અને વ્યાપ

રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ (NEP) ૨૦૨૦ અને 'નિપુણ ભારત' ના ઉદ્દેશ્યોને સાકાર કરવા...

નિપુણ ગુજરાત (૨૦૨૬-૨૦૨૯)

- **લક્ષ્યાંકિત વર્ગ:** બાલવાટિકા થી ધોરણ ૫ ના તમામ બાળકો.
- **મુખ્ય ધ્યેય:** વય-અનુરૂપ પાયાની સાક્ષરતા (Literacy) અને સંખ્યાજ્ઞાન (Numeracy) ની ક્ષમતાઓ સુનિશ્ચિત કરવી.

જીવંતપર્યંત અધ્યયન (Lifelong Learning) માટે મજબૂત શૈક્ષણિક પાયાનું નિર્માણ.

NotebookLM

અભિયાનના મુખ્ય ઉદ્દેશ્યો

શાળા તૈયારી
બાલવાટિકા અને પ્રાથમિક શિક્ષણ વચ્ચે સાતત્યપૂર્ણ શૈક્ષણિક સંક્રમણ.

ક્ષમતાલક્ષી અધ્યયન
વાંચન, લેખન અને તાર્કિક વિચારશક્તિનો વિકાસ.

સમાન તક
સમાન, સમાવેશી અને બાળમૈત્રીપૂર્ણ ગુણવત્તાયુક્ત શિક્ષણ.

ઉપચારાત્મક શિક્ષણ
સતત મૂલ્યાંકન અને શૈક્ષણિક સહાય.

ડેટા આધારિત મોનિટરિંગ
ટેકનોલોજી અને પુરાવા આધારિત આયોજન.

સામૂહિક ભાગીદારી
SMC અને માતા-પિતા દ્વારા સહાયક વાતાવરણનું નિર્માણ.

NotebookLM

નિપુણતા ની વ્યાખ્યા: વિદ્યાર્થીના પ્રગતિ સ્તર

FLN અધ્યયન પરિણામોના મૂલ્યાંકન આધારે બાળકોનું વર્ગીકરણ:

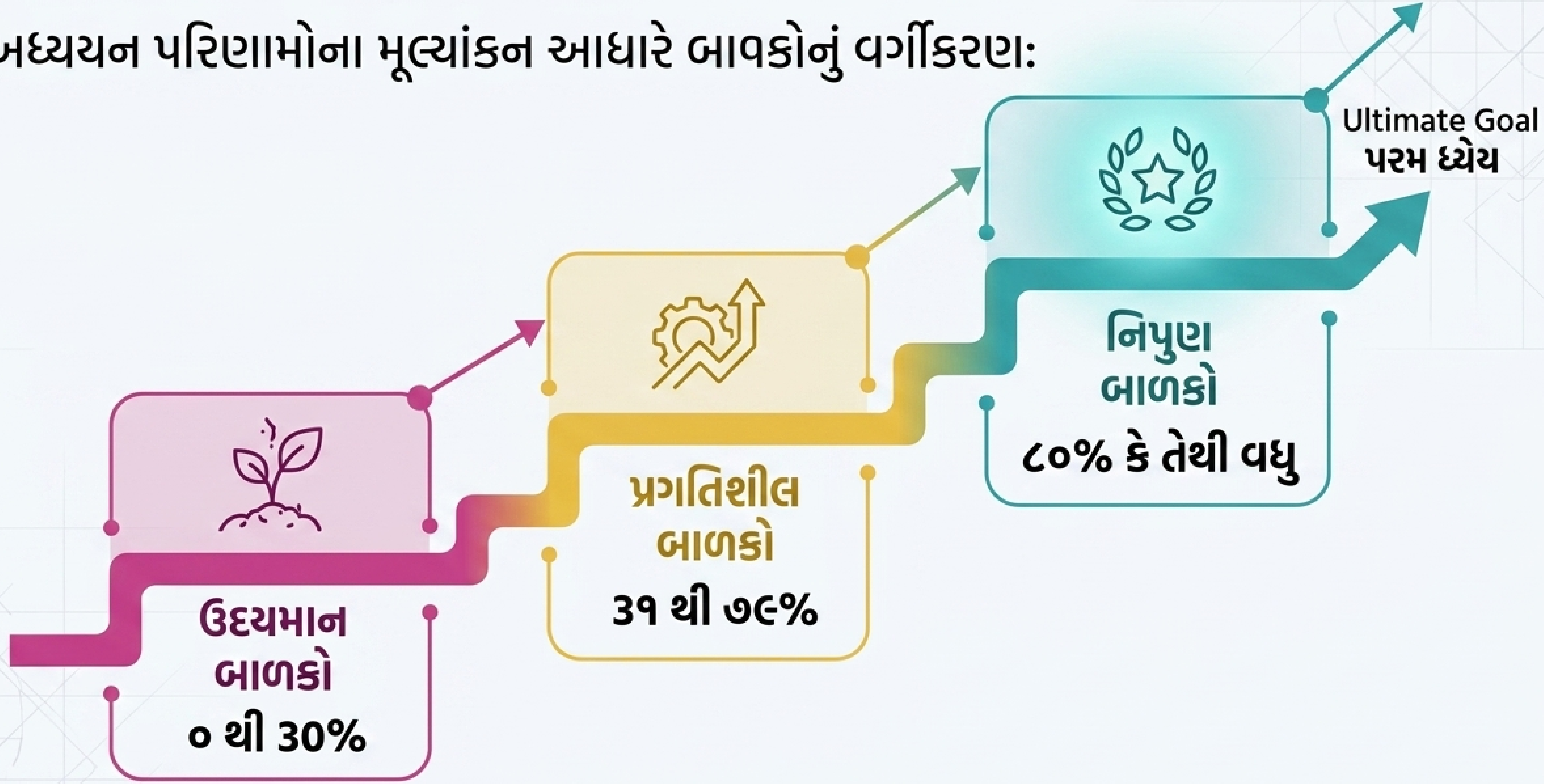

NotebookLM

ત્રિ-વર્ષીય અપેક્ષિત લક્ષ્યાંકો

રાજ્ય, જિલ્લા, બ્લોક અને શાળા સ્તરે સિદ્ધ કરવાના વાર્ષિક FLN લક્ષ્યાંકો.

પાયાની સાક્ષરતા

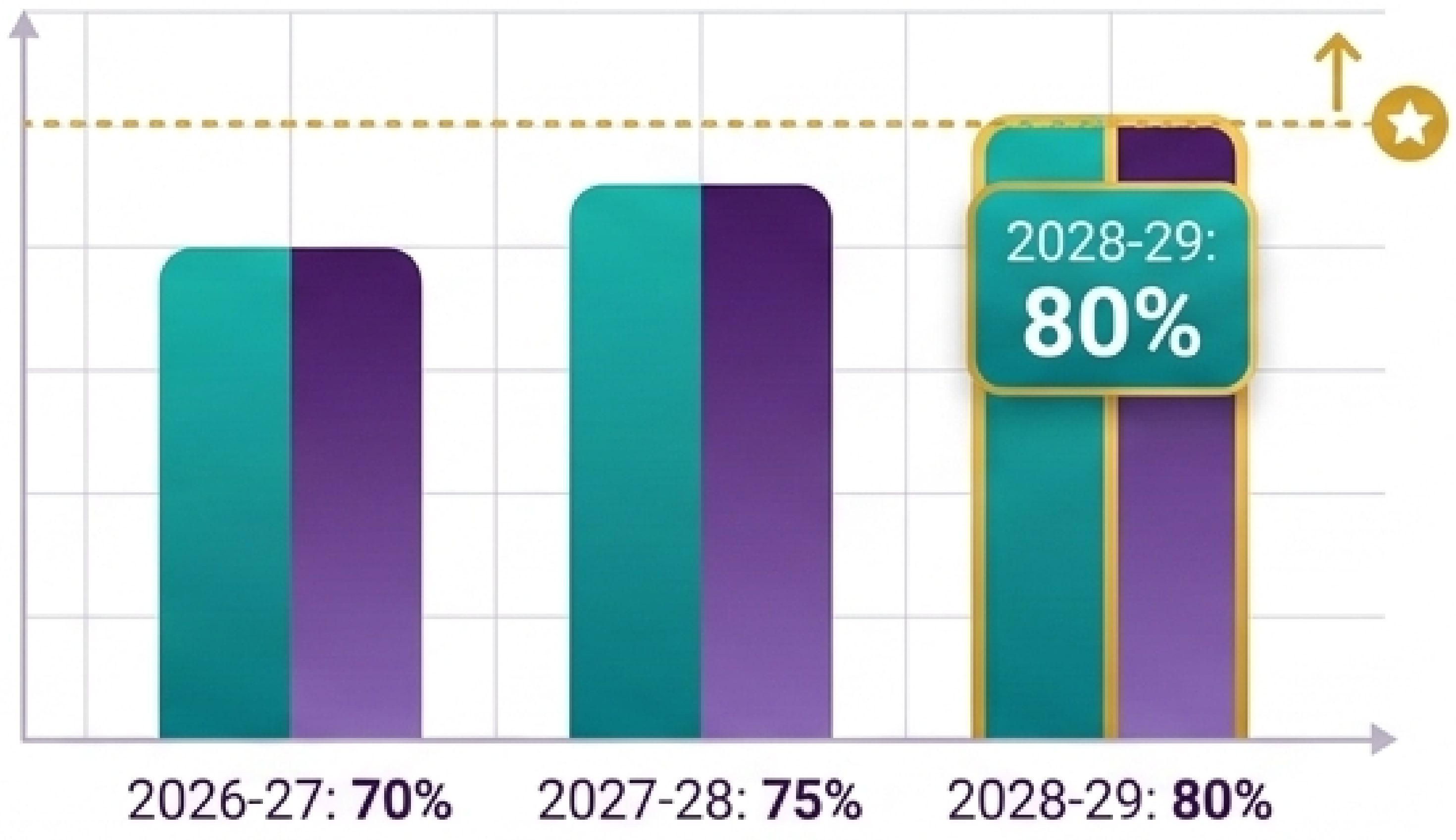

સંખ્યાજ્ઞાન

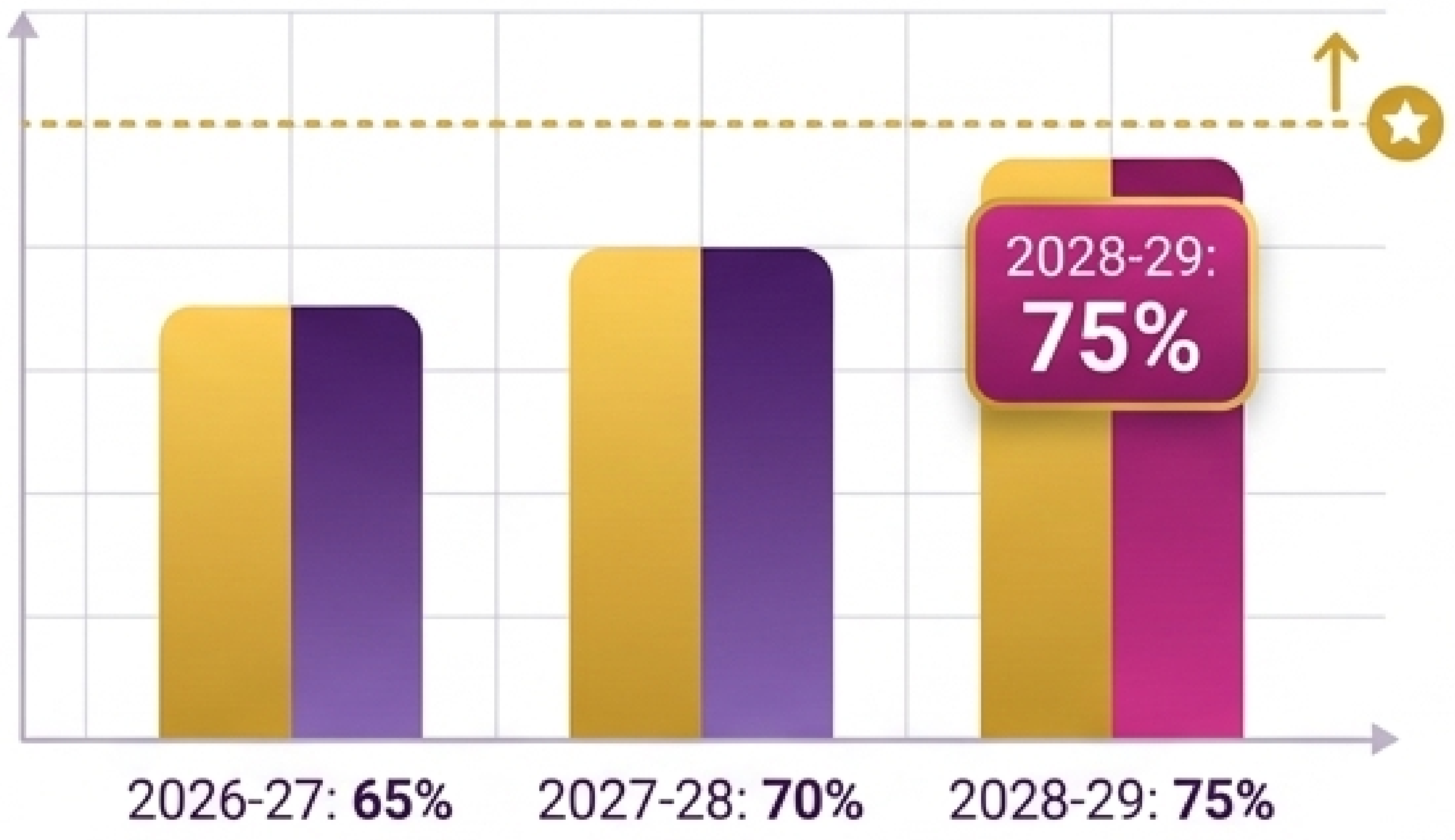

આ લક્ષ્યાંકો નિપુણ બાળકોની ઓછામાં ઓછી અપેક્ષિત ટકાવારી સૂચવે છે.

NotebookLM

સામૂહિક ભાગીદારી

મારું બાળક - નિપુણ બાળક

1 માતા જૂથ

દરેક શાળામાં ૩ થી ૫ માતાઓનું જૂથ. ગૃહિણીઓ દ્વારા ગૃહ આધારિત શિક્ષણ અને રમતાં-રમતાં શીખવાની પ્રવૃત્તિઓ.

2 લીડર માતા

માતા જૂથમાંથી એક સક્રિય સભ્યની નિયુક્તિ. અન્ય માતાઓને માર્ગદર્શન.

3 શાળા સાથે જોડાણ

દર પંદર દિવસે શાળાની મુલાકાત. શિક્ષકો સાથે બાળકની શૈક્ષણિક પ્રગતિ અંગે ચર્ચા.

NotebookLM

અભિયાનના મુખ્ય કાર્યક્રમો

નિપુણ પખવાડિયું

દર વર્ષે સમયગાળા દરમિયાન આયોજન. વાર્તા વાંચન, કાવ્યગાન, પપેટ શો અને દેશી રમતો. SMC, શિક્ષકો અને સમુદાય દ્વારા FLN અંગે જનજાગૃતિ.

નિપુણ શાળા

જો શાળાના ૮૦% કે તેથી વધુ બાળકો FLN મૂલ્યાંકનમાં ૮૦+ ગુણ પ્રાપ્ત કરે, તો તેને માન્યતા. શ્રેષ્ઠ શાળાઓને રાજ્ય સ્તરે સન્માન.

નિપુણ ઉત્સવ

જિલ્લા/તાલુકા/શાળા સ્તરે જનભાગીદારી વધારવા આયોજન. વિદ્યાર્થીઓની સિદ્ધિઓ, TLM અને શ્રેષ્ઠ પ્રયોગોનું પ્રદર્શન.

NotebookLM

વાર્ષિક શૈક્ષણિક કાર્યયોજના: પ્રથમ છ માસ

પ્રથમ ત્રિમાસિક

- **મૂલ્યાંકન:** બેઝલાઈન કસોટી અને ડેટા એન્ટ્રી.
- **આયોજન:** રાજ્યથી શાળા સુધી લક્ષ્યાંક અને આયોજન.
- **તાલીમ:** FLN માટે શિક્ષક તાલીમની શરૂઆત.
- **સમુદાય:** 'મારું બાળક - નિપુણ બાળક' મુજબ માતા ગ્રુપની રચના.

દ્વિતીય ત્રિમાસિક

- **મૂલ્યાંકન:** મિડલાઈન કસોટી.
- **શિક્ષણ:** ડેટા આધારે ઉપચારાત્મક કાર્ય.
- **માર્ગદર્શન:** મેન્ટોર ની FLN તાલીમ.
- **કાર્યક્રમ:** 'નિપુણ પખવાડિયું' આયોજન.

NotebookLM

વાર્ષિક શૈક્ષણિક કાર્યયોજના: અંતિમ છ માસ

તૃતીય ત્રિમાસિક

- **શિક્ષણ:** સતત ઉપચારાત્મક શિક્ષણ.
- **મોનિટરિંગ:** VSK FLN ડેશબોર્ડમાં ડેટા અપડેટ.
- **સમીક્ષા:** ત્રિમાસિક સમીક્ષા બેઠકો.
- **તાલીમ:** જરૂર મુજબ શિક્ષક રિફ્રેશર તાલીમ.

ચતુર્થ ત્રિમાસિક

- **મૂલ્યાંકન:** એન્ડલાઈન કસોટી.
- **બાહ્ય મૂલ્યાંકન:** આશરે ૧૦% શાળાઓનું બાહ્ય મૂલ્યાંકન.
- **સન્માન:** ‘નિપુણ શાળા’ ઓની અંતિમ પસંદગી અને સન્માન.
- **ઉત્સવ:** ‘નિપુણ ઉત્સવ’ નું આયોજન.

NotebookLM

અમલીકરણ અને માર્ગદર્શન માળખું

રાજ્ય કક્ષા

- સમગ્ર શિક્ષા (SSA) - મુખ્ય અમલીકરણ એજન્સી (વહીવટી અને નાણાકીય)
- GCERT - શૈક્ષણિક નોડલ એજન્સી (TLM, તાલીમ મોડ્યુલ, શૈક્ષણિક માર્ગદર્શન)

જિલ્લા કક્ષા

- DIET - જિલ્લા સ્તરે શૈક્ષણિક નોડલ સંસ્થા
- DPEO - અસરકારક અમલીકરણનું નેતૃત્વ

તાલુકા અને ક્લસ્ટર

- TPEO / BRC / CRC - મોનિટરિંગ, મેન્ટરિંગ અને શાળા સ્તરે શૈક્ષણિક સહયોગ

NotebookLM

ફિલ્ડ સ્તરે ભૂમિકા: BRC અને CRC

બ્લોક રિસોર્સ પર્સન (BRC/BRP નિપુણ)

અમલીકરણ: તાલુકા કક્ષાએ FLN કાર્યક્રમોના શૈક્ષણિક અમલીકરણમાં સહયોગ.

વિશ્લેષણ: FLN ડેટા અને શાળા મુલાકાતો આધારે ગુણવત્તાસભર અધ્યયન માટે શૈક્ષણિક માર્ગદર્શન.

ક્લસ્ટર કો-ઓર્ડિનેટર (CRCC)

નિરીક્ષણ: શાળા મુલાકાત દરમિયાન FLN કાર્યક્રમોનું અને TLM ઉપયોગનું નિરીક્ષણ.

માર્ગદર્શન: શિક્ષકોને વર્ગખંડ આધારિત શૈક્ષણિક સહાય પૂરી પાડવી.

જનજાગૃતિ: વાલી અને SMC ના સહયોગથી સમાજમાં FLN અંગે જાગૃતિ લાવવાના પ્રયાસો.

NotebookLM

શાળા સ્તરે ભૂમિકા: આચાર્ય અને શિક્ષક

Role Profile

આચાર્ય

આયોજન:
શાળાના તમામ બાળકો FLN લક્ષ્યાંકો પ્રાપ્ત કરે તે માટે શાળા સ્તરે 100% આયોજન.

સમીક્ષા:
સતત મૂલ્યાંકન અને ઉપચારાત્મક શિક્ષણનું આયોજન અને અમલીકરણની સમીક્ષા.

વાતાવરણ:
SMC અને સમુદાયના સહયોગથી બાળ-કેન્દ્રિત હકારાત્મક શૈક્ષણિક વાતાવરણ સુનિશ્ચિત કરવું.

Role Profile

શિક્ષક

શિક્ષણ પદ્ધતિ:
બાળ-કેન્દ્રિત, રમત-પ્રવૃત્તિ આધારિત અને સમાવેશી શિક્ષણ.

મૂલ્યાંકન:
દરેક બાળકનું સતત મૂલ્યાંકન કરી જરૂરિયાત મુજબ ઉપચારાત્મક શિક્ષણ.

સંવાદ:
બાળકની પ્રગતિ અંગે વાલીઓ સાથે સતત સંવાદ અને ગૃહ આધારિત શિક્ષણને પ્રોત્સાહન.

NotebookLM

શાળા વ્યવસ્થાપન સમિતિ (SMC) ની સક્રિય ભૂમિકા
અમલીકરણમાં સહભાગી બની શૈક્ષણિક વાતાવરણનું નિર્માણ.
નિયમિતતા:
વિદ્યાર્થીઓની શાળામાં નિયમિત હાજરી સુનિશ્ચિત કરવી.
સતત સંવાદ:
શૈક્ષણિક પ્રગતિ અંગે વાલીઓ સાથે સતત સંવાદ અને સહયોગ જાળવવો.
શૈક્ષણિક વાતાવરણ:
શાળામાં ગુણવત્તાસભર લર્નિંગ એન્વાયરમેન્ટ નિર્માણમાં યોગદાન આપવું.
જનજાગૃતિ:
સ્થાનિક સમુદાયમાં FLN કાર્યક્રમ અંગે જાગૃતિ લાવવા ભાગીદારી.
NotebookLM

તાલીમ, મૂલ્યાંકન અને IT આધારિત દેખરેખ

Node 1

શાળા આધારિત મૂલ્યાંકન (SBA)

શિક્ષકો દ્વારા વિદ્યાર્થીઓની પ્રગતિનું સતત મોનિટરિંગ.

Node 2

ડેશબોર્ડ અને મોનિટરિંગ

વિદ્યા સમીક્ષા કેન્દ્ર (VSK) ખાતે ચોક્કસ નિપુણ/FLN ડેશબોર્ડ નિભાવવામાં આવશે. આ ડેટાનો ઉપયોગ શૈક્ષણિક વ્યવસ્થાપન અને માર્ગદર્શન માટે થશે.

Node 3

બાહ્ય મૂલ્યાંકન

દર વર્ષે નમૂનારૂપે પસંદ કરાયેલી આશરે ૧૦% શાળાઓમાં બાહ્ય મૂલ્યાંકનકાર દ્વારા રૂબરૂ મુલાકાત. FLN ગુણવત્તાની ચકાસણી અને સમીક્ષા.

NotebookLM

એક સાથે મળીને, દરેક બાળકને નિપુણ બનાવીએ.

આયોજન, અમલીકરણ અને સામૂહિક ભાગીદારી દ્વારા ગુણવત્તાયુક્ત પાયાની સાક્ષરતા અને સંખ્યાજ્ઞાન સુનિશ્ચિત કરીએ.

Prepared by - IMRANBHAI VIJAPURA

NotebookLM